

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkészítette: Dr. Brájjer Lajos

Előfizetési árak:

Félévre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 129. szám.

Szerda, június 8.

A népoktatás reformja.

Budapest, június 7.

Nagy királynőnk, Mária Terézia messze megelőzte korát, midőn azt a nyilatkozatot tette, hogy az iskola politikai feladat. Ő pontosan ismerte azt a nagy értéket, melylyel az iskola az állam fejlődésére nézve bír, míg utódai idegen kezekben hagyták a népoktatási intézkedéseket és így csorbították az állam önrendelkezési jogát. Az állam nem rendelkezhetett a maga jövője fölött, utját az egyház jelölte ki neki, melyre Ausztriában a konkordátum, Magyarországon az abszolútizmus birta az iskolát.

Magyarországon azonban még intenzívebb volt a veszély, mint Ausztriában, mert Magyarországon a népiskolákat a felekezetek igazgatták, melyek nálunk nagyrészt a nemzetiségeket is képviselik és nagyon sokáig államellenes, magyarellenos értelemben kihasználják. A törvényhozás 1868-tól komolyan fáradozott, hogy e veszedelmes állapotot segítsen, azt megszüntesse, de úgy a nemzetiségi törvény, mely a nemzetiségekkel szemben rendkívül konzervatív politikát rótt reánk, mint gazdasági okok nehezen legyőzhető akadályai voltak annak.

Még ma is, dacára annak, hogy már az első törvényekben a népiskolákra nézve célul szüntetett az, hogy a gyermekek az államnyelvet elsajátítsák, ezt a célt nemcsak el nem értük, de lényegesen alig közeledtünk hozzá, minthogy az utolsó kimutatások szerint a nemzetiségekhez tartozó gyermekek többsége alig bír a magyar nyelv kielégítő ismeretével, úgy hogy a magyar gyermekekkel nem képesek magukat megérteni. Nincs rá eszköz, hogy az ilyen gyermekeket érzelmeire és gondolkodási módra közelebb lehessen hozni magyar társaikhoz; eddig

semmi mást sem értünk el, minthogy a nemzetiségek gyűlölete Magyarországon ellen már az ifjuktól kezdve meg erősödött.

De az igazi ok abban látszik lenni, hogy a felekezetek és nemzetiségek iskoláiban maig nem alkalmaztak oly tanítókat, kik képesek lennének a gyermekeket a magyar nyelvre megtanítani, magyar nyelven előadni, kiknek ehhez csak a legkisebb kedvük is lett volna. És ezért a közoktatásügyi miniszterium által előkészített törvény legszerencsésebb kezdeményezése reánk nézve — mely törvény fölött e napokban tartottak szaktanácskozást — abban van, hogy a tanítóképzés ügyét, mely elég különös módon maig is a nemzetiségekre és felekezetekre volt bízva, erősebben kezébe veszi az állam. Hogy mostantól fogva a népiskola minden egyes osztályában 80 gyermek lehet együtt, az határozottan visszaesés; hogy a kisegítő tanítók rendszerét tovább is fenntartják, nevezetes megállás; reméljük, hogy a parlament e két pontban segíteni fog. De hogy mostantól fogva csak az olyan tanító kap oklevelet, a ki a magyar nyelvet szóban és írásban bírja, ez oly nagy siker, melynek minden jó magyar ösztön örvendhet. E pont fenntartására, e kezdeményezés pénzügyi támogatására kell immár irányítania a kormánynak és törvényhozásnak minden erélyét. Magyarország nemzeti jövője függ ettől. —n—s.

A jegyzők díjazása. Temes vármegye törvényhatósági bizottsága, mint lapunknak jelentik, tegnap dr. Molnár Viktor főispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgya a községi és körjegyzők részére egyes hivatalos működéseikért engedélyezett díjakról, valamint az általuk végezhető magánmunkálatokról szóló szabályrendelet megalkotása volt.

Miután a közgyűlés a szabályrendeleti tervezetet általánosságban elfogadta, a részletes tárgyalás során a közgyűlés dr. Molnár Viktor főispán indítványára kimondta, hogy oly esetekben, midőn a község az egyik szerződő fél, a jegyzőnek a szerződés elkészítéséért semmiféle díj nem jár.

Dr. Dobroszláv Péter indítványára felvették a szabályrendeletbe, hogy oly esetekben, midőn a jegyző több fél részére egy közös kérvényt készít el, a kérvény szerkesztéséért csupán egyszeres díj jár.

A temesmegyei jegyzők egylete kérte, hogy vétessék fel a szabályrendeletbe oly rendelkezés, mely szerint okiratok elkészítése céljából a fél kifejezett kívánatára eszközölt telekkönyvi szemléért avagy bármely ügyben felsőbb hatósági rendelet vagy a fél kifejezett kívánatára tett utazással járó közbenjárásért a jegyzőnek természetbeni fuvar vagy a fuvardíjon kívül szabályrendeletileg megállapított napidíj jár. Az állandó választmány ellenzi e módosítást.

A közgyűlés az állandó választmány javaslata értelmében határozott.

Dr. Pescha Miklós kimondani javasolja, hogy adó- és árvaügyekben egyáltalán ne készíthessenek magánmunkálatokat a jegyzők. — A közgyűlés nem fogadja el az indítványt.

Lillin Ignác jegyző töröltetni kéri a szabályrendeletből azt, hogy a jegyzőnek a megállapítottnál magasabb díjazást elfogadni sem szabad. Vannak községek, hol a nagybirtokosok az év folyamán különböző magánmunkálatokat végeztetnek a jegyzővel és az év végén — anélkül, hogy megkérdéznék, mi jár e munkálatokért — önként bizonyos évi tiszteletdíjat küldenek a jegyzőnek.

Dr. Molnár Viktor főispán: A jegyzői kar reputációja érdekében ajánlja a vonatkozó szakasz változatlan elfogadását. A feyelemi ügyek több mint 90 százaléka a magánmunkálatok körül elkövetett visszaélések folytán keletkezik. Ezeket a visszaéléseket erőlyesen kell korlátozni. Sokkal jobb, ha a jegyző önzetesen elmondhatja magáról: becsülettel dolgoztam és azért az engem megillető díjazásban részesültem. A borraivalok leszállítják a közbecsület, mely a jegyzői állást méltán megilleti. (Élénk helyeslés.)

A vármegye közönsége erre változatlanul elfogadta a szabályrendelet többi rendelkezéseit.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Vidéki műkiállítások.*)

Tíz év óta lassu, de mindjobban harapódzó tüzzel terjed az országban a művészetért való lelkesedés lángja.

A szikrát itt is, ott is szétvetik művészeink és az a néhány melegsívű műbarát, akik a művészekkel együtt hirdetik az igét és velük együtt dolgoznak a nemzeti izlés finomodásán.

Mert azokat a fel-felvirágzó örömtüzeket, amiket országunk nagyobb városaiban a műkiállításokkal kapcsolatban gyújtunk, ne tessék kicsinyelni. Az izlés nemesítésének egy-egy kobója minden ilyen kiállítás, ahol nemes zománcot égetünk egy-egy város társas szellemére.

Nem csodás eredmény-e az, hogy olyan városokban, ahol azelőtt jóformán sohasem beszéltek művészetéről, hirtelen az érdeklődés tüze villan fel a büszke férfarcokon és szép asszonyi szemekben és szinte szenvedélyvel tárgyal egy egész város társasága a művészeiről, a művészi irányokról, művészi alkotásokról és magukról a művészeiről. Mennyivel változatosabb és előkelőbb téma ez, mint a kalabriás változatainak megvitatása vagy a lokális izű pletykázás!

A vándor-színészet korát idézik fel most művészeink a vándor-kiállításokkal. Mint ahogy a múlt században színészeink hintették szét ország-szerte a magyar kultúra magvait és meghódították játékukkal a vidéket a magyar irodalomnak, — úgy terjesztik ma művészeink ország-szerte a magyar műizlést és hódítanak közönséget művésztüneknek.

Lekerülnek a vidéki lakások falairól is a

*) A Pesti Hírlap jun. 5-iki számából.

gyalázatosan rossz olajnyomatok és cseh—német származású reprodukciók, hogy eleintén csak egy-két szerény, de eredeti művészi alkotásnak adjanak helyet. A selejtes szomszédságot aztán úgy sem tűri meg többé a művészi munka s kírja maga körül az izléstelen dolgokat. S ha a gyárilag készült polituros ó-német és barokk butort ma már izléstelennek mondjuk és szívesen cseréljük fel eredeti antik vagy egészen modern művészies butorokkal, miért ne szereznék a falainkra is művészi díszeket, mikor a festmény szépsége mellett, hasznosabb befektetés akárhány részvénypapírnál s amellet még napról-napra gyönyörködött is. Lakásukat ott-honosabbá, vonzóbbá teszik ezek a kedves művészi megnyilatkozások s olyanok, mint a titkos barátaink, akikkel lelkünk naponta társalog s akiknek legfőbb hivatásuk, hogy feledtessék velünk a hétköznapok ólomszürke gondjait.

Szinte csodálats, hogy mindezeket művészi agitációval kellett a mi csekélyös társadalmunk fejébe verni s hogy annyi ezer és ezer uri otthonban, ahol a szalon selyem zsöllyeire üres, tarkára mázolt falak vagy barbárukt képtelen képek ásitoztak, az eredeti művészi díszek lélek-nemesítő, kedélyvidító erejére eddig ügyet sem vetettek.

Sőt, maradjunk csak a jelennél és konstataljuk, hogy a szobafestészet orgiái még ma is hány szalonban „pótolják” a művészi alkotást, melyekkel azok a kutyaszívű piktorok annyira uzsoráskodnak. Még sok százezernyi képre lesz szükség szerte az országban, amíg a lakások tátongó üreit a művészalkotások melege tölti be, mert sehol a művelt nyugaton annyi banalitás nincs a falakon, mint minálunk.

A tíz év óta folytatott művészi agitációnak azonban máris szemmel látható eredménye van. A vidéki nagyobb városok társadalmi lelkes

szimpatiaival fogadja a művészek vándorkiállítását s a nemesebb eszmék előharcosai mindennél tömörültek, szóval és tettel buzgólkodva a műkiállítások sikeréért.

Ott, ahol már kultur-egyletek voltak, ezek adnak otthont a műtárlatoknak és szeretettel támogatják művészeink törekvését, másutt egészen új művészeti egyesületek alakultak, hogy a művészet-pártolást elősegítsék.

Pozsonyban, Sopronban és Kolozsvárott a régebben alakult művészeti egyesületek újra éledtek s műtárlataikat most már az egész magyar művészet bevonásával rendezik. Szegeden, Aradon, Debrecenben, Kassán művészi egyesületek alakultak és az első három város immár évről-évre örömmel várja a művészi alkotások érkezését, akárcsak a szerelmes leányzó a tavaszt. Kulturális szükségletté vált már itt az évenkénti műtárlat, mint az állandó színészet. Nagyvárád, Temesvár, Szabadka, Zombor, Eperjes, Győr, Pécs, Nagybecskerek, Szombathely, Fiume, Kaposvár, Ujvidék, Miskolc, mind egy-két műtárlat lelkes pártolásával adta tanujelét annak, hogy megérti a magyar művészet terfoglalásának nagy jelentőségét. Szolnok és Nagybánya művészeti telepeik révén jut egy-egy műkiállításához.

Az orsz. magyar képzőművészeti társulat, mely a vidéki műtárlatokat először kezdeményezte és a „Nemzeti Szalon”, mely tíz éves fennállása óta szinte fáradhatlanul rendezi hódító rohamait a vidékre, még egész sereg olyan nagyobb vidéki várost von be akciójába körébe, ahol eddig kevesebbet törődtek a művészetekkel, de ahol bizonyára ép oly szívesen támogatják művészeinket törekvéseikben, mint másutt.

Erről a vidékenként fel-fellángoló lelkesedésről érdemes egy-két szót ejteni. Sőt! Érdemes

Törökkanizsai gazdák tanulmányi kirándulása.

(Saját tudósítónktól.)

— június 8.

Tanulmányos és keilemes kirándulásban volt részük a nemrég alakult „törökkanizsai gazdák” tagjainak az elmúlt vasárnap.

A legutóbbi törökkanizsai löverseny alkalmával ugyanis zombori Rónay Ernő országgyűlési képviselő meghívta a törökkanizsai gazdákat az uradalom s a kiszombori kerti gazdaságok megtekintésére s a törökkanizsai gazdakörnek mintegy harminc tagja most át is rándult kocsin Kiszomborra.

A vendégeket a „gazdasági olvasókörben” fogadta a kiszombori gazdaközönségnek közel 100 tagu bizottsága, hol Rónay Ernő orsz. képviselő is jelen volt. Innen a rájuk várakozó 20 kocsin az egész társaság kirándult a község határába, ahol előbb a kiscsárdák és zöldségtermelők földjeit, azután a Rónay-féle uradalom berendezését tekintették meg.

Igen tanulságos és követésre méltó eljárást tapasztaltak a vendégek különösen a községi földek olyan értékesítése körül, mely a községnek a vagyonát is tetemesen növeli, de az apró parcellák bérbeadásával a szegényebb néposztálynak is könnyű megélhetést biztosít. A kiszomboriak speciális élelmessége teszi azt lehetővé, hogy egy és ugyanazon évben három termést is lehet a földből kiszoritani. Juniában leszüretelik a korai burgonyát vagy más zöldséget: az őrösen maradt földön ekkor már a dinnye kezd kikelni, míg késő őszig a káposztát is megtermi ugyan ez a föld.

A Rónay-uradalom megtekintése körül a mintaszerű gazdálkodás és berendezésen kívül különösen az a viszony ragadta meg a kirándulók figyelmét, mely a földesur és a község lakói között létezik. A Rónay-család, különösen Rónay Ernő mindent megtesz, hogy a kiscsárdák és bérlok kedvező földvásárlásokkal s parcellázásokkal, a munkásnép pedig az uradalom által természetesen speciális termények állandó felmunkálásával megélhetésüket és boldogulásukat elérhessék. Ezekre megy a munkásosztálynak az uradalom által kifizetett havonkénti munkadíj, de ezenkívül a Rónay Ernő által alapított „Gazdasági Olvasókör” s a család által létesített több humánus intézmény a szellemi előhaladást is rendkívüli mérvben előmozdítja. A kirándulók, kiket körutjukban Rónay Jenő, Rónay Ernő, Frint Béla tisztartó, Heimann nagykereskedő s még többen elkísérték, délből társas-ebédre jöttek össze a „Gazdasági olvasókör”-ben, ahol a mint-

egy 50 tagu társaság késő délutánig együtt maradt.

Az összejövetelen Farkas József makói polgármester és Cserecsnyés János főkapitány kíséretében Rónay Ernő is jelen volt, akit ugy választói, mint a vendégek tomboló lelkesedéssel több ízben ünnepeltek. A sok szép tapasztalattal gazdagodott kirándulók, kiket Rónay Ernő vendégeiként látott el, a kiszomboriak bucsuzáskor kocsikon a község határáig elkísérték. A banket alatt Tallián földmívelési miniszterhez üdvözlő távirat küldetett. (Dr. H. A.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A koronázás évfordulója.** A koronázás évfordulóját az idén is hagyományos kegyelettel ünnepelte meg Nagybecskerek közönsége. A középületek lobogódszt öltöttek, a templomokban pedig isteni tiszteleteket tartottak. A hivatalos főistentisztelet d. e. 10 órakor volt a róm. kath. plébánia-templomban, a hol nagyszámu közönségen kívül Jankó Ágoston vezetésével részt vett a vármegye tisztikara, az összes polgári és katonai hatóságok, továbbá a tanintézetek róm. kath. növendékei. Az istentiszteletet Brunner Jakab segédlelkész mondta, Kovács Lajos és Engel Ferenc segédlelkészek asszisztálásával. Ez alkalommal az egyházi énekkar Reimann vegyeskarát adta elő, offertóriumra pedig Weninger József négy szólamu szép női karát énekeltek el.

Az elemi iskola növendékei részére reggel 8 órakor volt istentisztelet, mely alkalommal Wagner Nándor hitoktató mondott misét.

A protestáns felekezeti templomokban is megünnepelték az évfordulót. Az ág. ev. templomban Jeszenszky Nándor, az ev. ref. templomban pedig Szalay József lelkész méltatták a nap jelentőségét a nagyszámu hívők előtt.

Az izraelita templomban dr. Klein Mór főrabbi tartott istentiszteletet, amelyen a főrabbi szép beszédben szólt a nap jelentőségéről. Beszédek kiinduló pontját Saul királynak Sámuel próféta által történt fejedelmé avatása képezte. Miként Saul, az első zsidó király atyja elveszett jószágának felkeresése közben jutott koronához, ugy I. Ferenc Józsefnek a haza elveszett drága

kavics nyomán egyre nagyobb hullámgűrűk fakadnak, ugy terjed országunkban egyre nagyobb körben a művészet iránt való érdeklődés.

Az elmúlt héten már egyszerre négy vidéki műkiállítás nyílt meg. Az újpesti műtárlatot, mely inkább amateur-jellegű, nem is említve, Nagybecskerek, Nagyvárad és Eperjes nyitott jöformán egyszerre kaput a magyar művészetnek. És mind a három városban kiünő művészi anyag, lelkes fogadtatás, szinte lázas érdeklődés és odaadó támogatás!

A magyar művészet aranykorának előre ragyogó sugarai ezek. Még egy évtized és társadalmunk országszerte meghódol a művészetnek, hódol azzal, hogy pártolja.

Művészeink viszont fokozódó szeretettel dicsőítik a hazát, mely nekik kenyeret ad.

Igy támad ebből a kölcsönös megbecsülésből, ebből az összehatásból a nemzeti művészet, mely annál erősebb, minél mélyebb gyökeret vert a nemzeti talajban s minél több életnedvet kap.

Csak emlékezzünk vissza arra, hogy még pár évtizeddel ezelőtt minden nevesebb művésztünk külföldre menekült — kenyérért. Ma már sokan élünk idehaza és itthon élve egyre nagyobb szeretettel festjük a magyar hazát, a magyar tájat, magyar népet és történelmét.

A vidék lelkesen fokozódó műpártolásának is nagy része van ebben.

S ha a magyar művészet fája megint büszkén kinő az ország határain túl s hatalmas koronájával hirdeti világszerte a magyar genie nagyságát, művészettörténetünk írói majd felémlik, hogy e szép fa sudara a magyar fővárosból nőtt ki, — de életadó gyökerei beágták az egész országot.

Kézdi-Kovács László.

kincse, az ezeréves alkotmány visszahelyezése fejében tette fel Szent István koronáját föltek fejére a magyar nemzet. A három férfi szerepét pedig, akikkel Saul találkozott, hogy utba kiigazítsák — a hatvanhetedik évi koronázás alkalmával, a haza bölcsé, Deák Ferenc, a haza költője, báró Eötvös József és a haza nagy államférfia, gróf Andrássy Gyula, vállalták magukra. Ezután a király és hazáért elénekelt ima fejezte be az ünnepélyt.

Megünnepelték az évforduló napot az iskolák is, ahol a tanárok és tanítók magyarázták a koronázást az ifjúságnak.

— **Wégling István kitüntetése.** Mint ismeretes, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Wégling István nagybecskereki áll. iskolai tanítót, az itteni tantestület kiváló tagját a magyar nyelv sikeres tanítása és terjesztése körüli érdemei elismerésül jutalommal tüntette ki. Ezt a jutalmat a miniszter megbízása folytán ma adta át ünnepélyesen dr. Pacséri Károly Torontálvármegye kir. tanfelügyelője a kiüntetettnek a kir. tanfelügyelőség tisztikara és a központi áll. iskolai tantestület jelenlétében. Dr. Pacséri Károly tanfelügyelő szép beszédben, az elismerés hangján emlékezett meg Wégling István a magyar nyelv terjesztése körül kifejtett buzgó tevékenységéről, majd azzal a buzdítással, hogy a felsőbb hatóság ez elismerése serkentse őt továbbra is kitartó munkásságra, átnyújtotta az ünnepeltnek a miniszter jutalmát. Miután Baaden Károly igazgató az intézet nevében köszönte meg a kitüntetést, mely Wégling István személyében a központi áll. iskolát érte és a kitüntetett köszönő szavai után az ünnepélyes aktus véget ért.

— **A szegedi Tisza-szabó teleplezése.** Jövő vasárnap üli Szeged városa a rekonstrukció negyedszázados évfordulóját a rekonstruktor Tisza Lajos gróf szobrának teleplezésével kapcsolatban. A városi tanács, mint Szegedről írják, mindent elkövet, hogy a város nagy ünnepét minél méltóbbá tegye az újalkotás nagy tényéhez, melynek nagyságát a város felvirágzása tanúsítja legékezőbban. Szeged ünnepén előreláthatólag nagy számban jelennek meg a magyar közélet kitünőségei, akik közül a tanács mindazokat meghívta, akiket valamilyen kapocs fűzött a múltban, vagy fűz a jelenben a városhoz. A kormány tagjai közül, mint már jelentettük, többen megígérték lejárati felület, köztük maga Tisza István miniszterelnök is. Dessewily Sándor megyés püspököt Wittenberger Antal és Kun László kanonokok fogják képviselni.

— **Nagybecskerek város egészsége.** Dr. Menczer Izidor helyettes városi főorvos most terjesztette be Nagybecskerek városának május hóról szóló egészségügyi kimutatását. A kimutatás szerint az elmúlt hóban 67 születéssel szemben 68 haláleset fordult elő és pedig a hét éven alul elhaltak száma 27, a hét éven felül elhaltak pedig 41. A természetes halálok a következők: Vele született gyengeség következtében meghalt 4, görcsokban 7, bélhurutban 3, roncsoló toroklobban 1, vörhenyben 4, tüdőgyulladásban 6, tüdőgümőkórban 18, gutaütésben 4, vizeletbetegségben 4, elmebajban 2, agyköri végekimerülésben 4, egyéb természetes halálok következtében meghalt 9 ember. Az erőszakos hallálal elhaltak száma az elmúlt hóban 2. Ami a város közegészségügyi viszonyait illeti, bátran mondható, hogy az április havihoz képest javult, amennyiben a halálesetek száma 89-ről 68-ra csökkent. A ragályos betegségek közül május hóban főleg a vörheny öltött nagyobb mérvet, amennyiben az elmúlt hóban 21 megbetegedési eset fordult elő, azonban a kellő óvintézkedések megtétele folytán sikerült a veszedelmes betegség továbbterjedését még idejekorán megakadályozni. Tüdővészben a múlt hóban 18 ember halt meg. Trachomára megvizsgáltattak 159-en, akik közül 4 trachomásnak találtak. Az országos beteg polási alap terhére 116 egység részessült szakszerű orvosi gyógykezelésben. Rendőrorvosilag 14-en lettek megvizsgálva, akik közül 8 mint ragályos betegségben szenvedő a kórházba szállított. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 23 gőz- és 8 formalin fecskekezeléssel egybekötött lakástisztítást végeztek. Az élelmi szerek piacát szintén több ízben vizsgálták meg s a mulasztást terhelők ellen megindították a kihágási eljárást.

— **Medárd napja.** Medárd püspök is azok közé a kritikus szentek közé tartozik, akinek nevéhez a nép hagyományja veszedelmet fűz. Mint ugyanis ismeretes, ez a hagyomány azt tartja, hogy ha Medárd napján megnyílnak az ég csatornái, akkor negyven napig áztatja az eső a földet. Hogy ez gabonaérés idején micsoda veszedelem, azt nem kell senkinek sem magyarázni s így teljes mértékben lehet osztozni a gazdák aggodalmában. Az idén ugyan igen-igen el kelne még most is egy alapos eső, de ha csakugyan olyan végnélküli a Medárd napi eső, akkor

inkább e hogy neg ez aztán titaná, az

nagybecs Péter és Az ünne lesz ösz

sereg re intézkedé lákkal fo tul a ese nokok k kiképzése mielőtt a siléseke. Alapítala ben azok más ok hadapról vember 3 osztálypa akik szol gyakorla ket követ a gyakor költségek

sága kö az allomá bördökb botok, r sorolt áll késpénz pest nyug 24 én cé máson 19 Budapest hó 28-an

T A

Bud ered. a Kurop seregéve

Bud eredeti jelentik, előőrsk 6. óta japánok szoritott

Bud eredeti tozzák, félsziget ban par

A király

Bud eredeti segédei szamu L o b k o fogadta a jelentett A királ osztályt, behatóan betegeke látottak rését fej

Bud

eredeti jelentik, zelebb jelvénye nak, a r esetben jel ann G o l u c ügymint delegáció polyan ellensége magyara

inkább elvárunk még egy-két napot, mintsem hogy negyvennapos víz áztassa a vetéseket, mert ez aztán azt a kevés életet is teljesen elpusztítaná, ami most van a mezőkön.

— **Az ifjusági egyesület záró-ünnepéje.** A nagybecskereki ifjusági egyesület június 29-én, Péter és Pál napján tartja évi záró-ünnepélyét. Az ünnepélyt, amely érdekes rózsá-ünnepélyvel lesz összekötve, a kincstári erdőben tartják.

— **Reform az önkéntesi iskolákban.** A hadsereg rendeleti közlönyének legújabb száma több intézkedést tartalmaz, amely az önkéntesi iskolákkal foglalkozik. Az első meghagyja, hogy ezután a csapatparancsnokok, tehát az ezredparancsnokok kötelesek az egyévi önkéntesek gyakorlati kiképzését egyenként alaposan megvizsgálni, még mielőtt a századok felterjesztenék hozzá a minősítéseket, hogy ezáltal a túlságos szigor vagy elapptalan jóindulat ne diktáljon ezekben. A jövőben azokat az önkénteseket, akiket erkölcsi vagy más okokból nem terjesztenek fel tartalékos hadapródokká való kinevezés végett, erről november 20-ig értesítést kapnak az illetékes hadosztályparancsnokságtól. Az olyan önkéntesek, akik szolgálatuk teljesítésével nem kapták meg a gyakorlati kvalifikációt, ezután a szolgálati évüket követő június, július, vagy augusztus hónapban, a gyakorlati használhatóság eljáráására saját költségükön négy hétre bevonulhatnak.

— **Árverés a vasutnál.** A Máv. igazgatósága közhírré teszi, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni. Budapest nyugoti p. u. állomáson 1904. évi június hó 24-én délután 9 órakor. Miskolc sz. p. u. állomáson 1904. június hó 27-én délután 2 órakor. Budapest nyugoti p. u. állomáson 1904. évi június hó 28-án délután 2 órakor.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, június 8. (A „Torontál” ered. távirata.) Újabb jelentések szerint Kuropatkin még nem indult el hadseregével Port-Arthur felé.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint londoni táviratok jelentik, Port-Arthur közelében a japán előőrsök s az orosz elővédek között június 6. óta állandó csatározások folynak. A japánok az orosz elővédeket már hátraszorították.

Japán csapatszallítások.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint New-Yorkból táviratozzák, június 4-én a japánok Liaotung félszigeten 18.000 katonát szállítottak ujjában partra.

A király látogatása a helyőrségi kórházban.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma délelőtt hadsegédei kíséretében meglátogatta a 13. számú helyőrségi kórházat. A kórházban Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok fogadta a királyt, kinek a vezértörzsorvos bejelentette, hogy a kórházban 531 beteg van. A király ezután megnézte a sebészeti osztályt, a belgyógyászati pavilonokat is és behatóan érdeklődött minden iránt s a betegeket is megszólította. Távozásakor a látottak felett a felség legteljesebb elismerését fejezte ki.

Királyunk és a szultán.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, II. Abdul Hamid szultán legközelebb olyan ottomán-rend legmagasabb jelvényeit fogja megküldeni fölséges urunknak, a melyet a szultán csak a legrikább esetben szokott adományozni. Ez a rendjel annak lesz a bizonyítéka, hogy Goluchowski Agenor gróf közös külügyminiszternek Törökországra vonatkozó delegacionális nyilatkozatait Konstantinápolyban nagyon helyesen fogták föl, nem ellenséges, hanem barátságos értelemben magyarázván azokat.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnap délelőtt formális ülést tart.

A delegációk bezárása.

Budapest, június 8. (A „Torontál” ered. távirata.) A magyar delegáció ma délelőtt fél 11 órakor ülést tartott, amelyen végszerkezetében elfogadták a tengerészeti költségvetést, továbbá a megszállási hitelről szóló előterjesztést és a zárószámadásokról szóló jelentést. A határozatot azután átküldötték az osztrákoknak.

Délután 1 órakor volt a záróülés, amelyen Burián báró közös pénzügyminiszter a király nevében megköszönte a delegáció áldozatkészségét.

Ezután Széll Kálmán elnök a közös kormány munkádkodását dicsérte, majd a királyról mondott magasszónyalású hódoló beszédet.

A vasutasok a bíróság előtt.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A sztrájkoló vasutasok bűnyügyében folyó bírósági tárgyaláson ma délelőtt az ügyész elmondotta vádbeszédét. A nagy terjedelmű beszédben az ügyész konstatálja, hogy a vádlottak összebeszélve megszegték közhivatalnoki köteleességüket. A törvény szerint ugyanis a vasutasok közhivatalnokok. Kifejti, hogy a felbujtásra vonatkozó bizonyítékok teljeselek. Kétségtelen, hogy a bizottság alakításának eszméje a vádlottaktól indult ki s a bizottság alakítását az alkalmazottak beleegyezése nélkül a vádlottak kezdeményezték. Rámutat arra, hogy a kormány, melynek tevékenységét az obstrukció majdnem felémésztette, ennek dacára is elhatározott tettel bebizonyította, hogy a vasutasok sorsát szíven viseli s javaslatot nyújtott be, mely jobbat céloz a jelenlegi fizetésnél. Az ügyész a fegyelmet megbénulását az elzüllesztésben és megvetésben látja, mely a sztrájkban orgiákat ült. Az ügyész elégtételt, szigorú büntetést kér az eskü meggyalázott szentségének s a jogrend nevében.

Az ügyész beszéde után a védbeszédnek következnek.

Változás a bosnyák kormányánál.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szerajevéből jelentik, hogy Kutschera Hugó báró, a bosnyák-hercegovinai országos kormány fejének polgári adlátusa elhagyja jelenlegi hivatalát és Bécsben a közös pénzügyminiszterium bosnyák-hercegovinai osztályában kap megfelelő állást. Helyét a bosnyák kormányánál bojnikai Benka Izidor báró, az eddigi belügyi osztály főnöke foglalja el.

A fiumei cápa.

Budapest, június 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: Az idén úgy látszik valósággal cápajárás van a Quarneron. Még a múlt héten egy öt méteres tengeri szörnyeteg tünt fel a közeli martinschizzai öbölben és tegnap a Zeng mellett levő lukovoi tinhalász-tanyán láttak egy kisebb fajta cápát, amelyet el is fogtak. A hálóbba került cápa alkonyatkor a tinhalak fogására elkerített helyre uszott, mire a halászok elzárták a kifelé vezető utat és kisebb hálóval a partra húzták. A cápát, amely 2 méter és 33 centiméter hosszú volt, Katnics Miklós halászszerber fogta és Zengbe vitte az ottani révhatárhoz.

Határidő-üzenet.

Budapest, június 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak kissé csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1904) 9.27 — —
Tengeri (júliusra 1904.) 5.37 — —
Zab (októberre) 6.05 — —
Rozs (októberre) 6.91 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1904. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunáról és Temesvárról este: 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versez, Antalvalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 23 p.

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak.

Legelőcsőbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Donbovar—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden csütörtökön este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 3 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átkelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénzérték	Gyorsvonat			Személyvonat III.
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00	
	Cannes	franc	122-45	87-80	32-50	
	Firenze	„	79-80	58-10	38-95	
	Genova	„	95-55	69-10	38-95	
	Grasse	„	124-60	89-25		
	Lyon-Perrache	„	134-55	95-70		
	Marseille	„	144-05	102-40		
	Milano	„	76-25	55-60	31-05	
	Menton	„	116-30	83-65		
	Napoli	„	106-85	77-05	43-60	
	Nizza	„	119-00	85-45		
Róma	„	80-05	58-25	32-60		
Torino	„	95-40	69-00	38-90		
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50	
Berlin	„	márka	103-80	73-50	41-20	
Breslau	„	„	80-60	58-00	31-80	
Hamburg	„	„	130-20	93-10	54-90	

A gőzhajókon egy ágyért két korona után-fizetendő.

A hajó-átkelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 „
III. „ (fedélzet) 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötő-helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegy-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az Igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Kecsz Henrik

Első nagybecskereki temetkezési vállalata Nagybecskerek,

Hunyady-(fő)-utca a Korona-szálloda ateliében,

figyelmébe ajánlja a nagyérdemű közönségnek ujonnan berendezett

temetkezési vállalatát.

Teljesen új s igen díszes gyászkocsik.

Uj díszítmények és öltözékek.

Elvállal temetéseket a legolcsóbb árak mellett a különböző osztályzatok szerint, melyek bármikor megtekinthetők.

331-20.15

Tolvádia község előjárásáról.

737/904. szám.

453-1.1

Árverési hirdetmény.

Tolvádia község képviselőtestületének 1904. évi 20. kgy. számú határozata alapján közhírre tételük, miszerint Tolvádia község tulajdonát képező, kiselejtezett

- 1 drb 4 éves sötét pej tenyészmén;
- 1 drb 5 éves világos pej tenyészmén;
- 1 drb 2 éves pirosarka tenyészbika és
- 4 drb mangalica tenyészkan a folyó

1904. évi június hó 13-án d. e. 9 órakor Tolvádia község házában a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverési feltételek a község házában megtekinthetők.

Tolvádia, 1904. évi június hó 5-én.

Glaszén Lőrinc,
jegyző.

Willér János,
bíró.

82.786/904. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak műhelyeiben 1905. évben esetleg 1906. és 1907. években szükséges szövött és rövidárú szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező szövött- és rövidárú évi mennyiségeit feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módosításokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 48. ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az ajánlati űrlapon megfelelően kiállított, egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenként 30 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbbben *f. évi június hó 21-ének déli 12 órájáig* a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 82785/904. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó szövött- és rövidárú egy évi értékének 5%-ka legkésőbbben f. évi június hó 20-ának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztárában, akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1904. évi május hóban.

(3-3)

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Nagytőszeg körjegyzőségéről.

545. szám. 1904.

452-2.1

Arlejtési hirdetmény.

Torontálvármegye Nagy- és Kistőszeg községe a nagy-tőszegi templomtorony tetőzetének 2906 kor. 50 fillér költség-előirányzattal leendő teljes átalakítását határozta el; ezen munkát biztosítása végett folyó évi június hó 19. napján d. e. II órakor Nagytőszeg község házában zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

Felhívotnak vállalkozni kívánók, hogy szabályszerű és a törvényes követelményeknek megfelelő, esetleg az egyes munkákra külön is tehető ajánlataikat Nagytőszeg körjegyzőségénél legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 11 óráig nyújtják be. Táviratok és esetleges utóajánlatok nem fogadhatók el. Az ajánlatok a költségelőirányzatnak megfelelő 5% bánatpénzzel látandók el.

Az ajánlattevő köteles ajánlatában határozottan kinyilvánítani, hogy az árlejtési feltételeket teljesen ismeri s magát azoknak aláveti.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a községet azonban csak az árlejtés jóváhagyása napjától kötelezi.

A községek fenntarják maguknak a on jogot, hogy tekintet nélkül a tett ajánlatra, a vállalkozók közt szabadon választhatnak.

Az építési terv, költségvetés és feltételek Nagytőszeg körjegyzőségénél a hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagy-tőszeg, 1904. évi június hó 6-án.

Körjegyzőség.

Nyom nélkül eltűnnek

mindennemű börtisztálanságok és börtűntések, mint: börtűntések, are- és bőrvörösség stb. stb. a

Bergmann-féle kátrány-kénszappan

(Vedjegy: Ket banyász.)
mindennapi használata után Bergmann & Co.
gyárából Dresden és Tetschen a/E.

Darabja 60 fillér. Kapható

Basch Ernő gyógytárában, Nagybecskereken.

(433b-20.2)

Hirdetések

felvetetnek a

„TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Rudolfsnádi ármentesítő és belvízlecsapoló társulat.

Ad 408. sz. 1904.

419-2.2

Arlejtési hirdetmény.

A „Rudolfsnádi ármentesítő és belvízlecsapoló társulat” belvízlevezető csatornáin létesítendő 13 darab vastartós, léglá ellenfalas hid és 7 darab egy méteres betoncső áteresztési munkálatainak vállalati uton leendő biztosítása céljából alulírott a folyó június hó 25-én délelőtt 10 órára Perlaszon a társulat hivatalos helyiségében tartandó zárt írásbeli árlejtést hirdetnek.

1. Az árlejtésben csakis az építési ipar gyakorlatára hatóságilag jogosított s a magyar nyelvet tökéletesen bíró magyar honpolgár vehet részt.

2. Ajánlat tehető a fentnevezett összes munkálatokra, a melyeknek költsége 30.956 kor. 58 fillérre van előirányozva, tehető továbbá külön a betoncső-ek építésére, ez 3318 kor. 28 fillérre van előirányozva, tehető a föld és cementbe fektetett téglafalazási munkára együtt, amely 15.504 kor. 15 fillérre van előirányozva, tehető végül külön az összes vas- és hidpálya felszerkezeti munkára ez 12.134 kor. 15 fillérre van előirányozva.

3. Szerződési minta, valamint az általános feltételek és a hidak s átereszték részletes tervezete Perlaszon a társulat hivatalos helyiségében megtekinthetők.

4. Ajánlatok az illető munkanemek szerint egységárakban avagy a felsorolt munkálatokra egy összegben is tehetők.

5. Az írásbeli ajánlat hivatalos helyiségében június hó 25-én délelőtt 10 órakor adandók be, amely napon az előirányzott összeg 5% készpénzben, takarékbetét-könyvecskében vagy óvadéka alkalmas állampapírban a társulat pénztárában leteendő.

6. Az el nem fogadott ajánlat benyújtóinak a bánatpénz azonnal vissza adatik, az elfogadott ajánlat benyújtója pedig tartozik azt 10%-ra kiegészíteni, a mely összeg mint jótállási biztosíték a munka befejezéséig a társulat pénztárába vissza fog tartatni.

7. Általános tájékozással kikötöttük, hogy az összes munkálatoknak, ha azokat egy vállalkozó fogja is végezni, a folyó 1904-ik év november hó 1-ére készen kell lenniük s az ajánlatba világosan betendő, hogy az egyes építési anyagok mely gyárból lesznek beszerezve. Szükséges továbbá hogy a hidfőkébe beépítendő I-ső rendű kitűnően égetett téglából a vállalkozó egy-két darabot a gyár pecsétjével lepecsételve június hó 25-ig a társulatnak beküldjön.

Perlasz (Torontálmegye), 1904. június hó 6-án.

Bilecz József,

társulati igazgató-főmérnök.

Az antalfalvai főszozolgabíróról.

2312/1904. kig. szám.

447-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járásba kebelezett s lemondás folytán megüresedett oppovai körorvosi állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom, hogy azok, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, az 1883. évi I. t.-c. 9., illetőleg az 1876. XIV. t.-c. 143. § a alapján felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi június hó 30-ig nyújtják be.

Az orvos javadalmazása:

1. Évi fizetés 1900 korona.

2. Szabályrendeletben megállapított látogatási és husszemlézeti díjak.

Figyelmeztetnek végül pályázók, hogy a megválasztandó körorvos a vármegyei nyugdíjintézetbe tartozik belépni.

Antalfalva, 1904. június hó 1-én.

Lowieser Imre, s. k.,

főszozolgabíró.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

5-x.46

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Szerke

Zápoly

hová a la

minden

K

Pleitz Fer

Nagybecsk

hová a

sek és

natkozó

1e

Nagy

(M-

kormány

mind a

szavazt

kozott e

biráló e

lényegét

ben nyit

az egyes

részlete

kezet is

a kormá

való h

ben és

hajlandó

A k

egész so

bek meg

és a mi

rozottab

a kellő

nyilvánv

melyek

az előbb

beruház

legációt

a deleg

szánták

sára, de

get, mely

vetelését

tok, mely

nek a há

azt muta

kezmény

tonai hat

lenség tá

a tapaszt

gációkra

A

forogtak,

lésekből

A „T

Ifjúk

földön hi

denki ism

jét, nagy

sággal és

nevetni.

olyan v

doznak s

amaz ég

melegen t

A ka

ratlan leve

piktortárs

őreg barát

ban lakom

köt ágyhoz

ágya mellé

A lo

festő-iskol

barátja k

esztendő

részint vé

szorgalma

puritán le

borak paj

íróját kö

alapjában

ban a leve

gatni öt.

Ami

ajton át

mintegy